

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ສຳລັບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

ທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ

ບົດທີ 13

ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ
ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ (ຄຊກລ) ກ່ຽວກັບ
ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປລາວ

15 ຕຸລາ 2012

ສາລະບານ

ສາລະບານ 2

ບັນທຶກການດັດແກ້ 4

ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ 5

1. ບົດນຳ 5

2. ຂອບເຂດ 5

3. ອັກສອນຫຍໍ້ທີ່ໃຊ້ໃນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ 5

4. ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂອງສິນທິສັນຍາສາກົນ 5

5. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການດ້ານມະນຸດສະທຳ 6

6. ອົງປະກອບຂອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 6

7. ຄວາມຮັບຜິດຊອບລວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/
ກັບລະເບີດຝັງດິນ 7

8. ຫຼັກການຂອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 9

9. ການອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດ
ຝັງດິນ 10

10. ການອະນຸມັດແຜນໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 11

11. ການອອກຍັ້ງຢືນຮັບຮອງອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 11

12. ການຕິດຕາມກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ. 12

12.1. ການຕິດຕາມພາຍໃນ 12

12.2. ການຕິດຕາມຈາກພາຍນອກ 13

12.3. ມາດຕະການແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງ..... 13

13. ການປະເມີນຜົນໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ..... 14

14. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ 15

15. ການລາຍງານກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 15

15.1. ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານ 15

15.2. ການລາຍງານກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ 15

15.2.1. ການລາຍງານກິດຈະກຳການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ... 15

15.2.2. ບົດລາຍງານລະອຽດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ປະຕິບັດ..... 16

15.3.	ລະຫັດເລກໝາຍບົດລາຍງານ	16
16.	ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການແພດໃຫ້ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ ກັບລະເບີດຝັງດິນ.....	16
17.	ຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ ກັບລະເບີດຝັງດິນ	16

ບັນທຶກການດັດແກ້

ການຄຸ້ມຄອງການດັດແກ້ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ຈະມີການທົບທວນຄືນເປັນທາງການ 3 ປີຕໍ່ຄັ້ງ. ຖ້າຫາກມີຄວາມຈຳເປັນກໍສາມາດທົບທວນກ່ອນກໍານົດໄດ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງການປະຕິບັດງານ ຫຼື ສຳລັບຈຸດປະສົງເພື່ອດັດແກ້ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບການຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ. ຖ້າມີການດັດແກ້ແມ່ນໃຫ້ໃສ່ເລກທີ, ວັນທີ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງການດັດແກ້ໃສ່ໃນຕາຕະລາງທີ່ກຳນົດຢູ່ລຸ່ມນີ້.

ເມື່ອສຳເລັດການທົບທວນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ຢ່າງເປັນທາງການແລ້ວ ກໍຈະໄດ້ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ນຳໃຊ້. ຂໍ້ດັດແກ້ຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ໃນສະບັບດັດແກ້ກ່ອນໜ້ານັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ລວມເຂົ້າໄວ້ໃນສະບັບດັດແກ້ໃໝ່ເລີຍ ແລະ ໃຫ້ລຶບອອກຈາກຕາຕະລາງບັນທຶກການດັດແກ້. ຈາກນັ້ນ ກໍໃຫ້ເລີ່ມຕັ້ງຕົ້ນບັນທຶກການດັດແກ້ໃໝ່ຈົນກວ່າຈະມີການທົບທວນຄືນໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປອີກ.

ເລກທີ	ວັນທີ	ລາຍລະອຽດການດັດແກ້
1	30 ມິຖຸນາ 11	ວັກທີ 4 ເປັນວັກໃໝ່ ສະແດງການອ້າງອີງກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຂອງ IMAS ກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນ. ຂໍ້ 6 ປຸງເປັນຂໍ້ 7. ວັກຍ່ອຍ ຂໍ້ ໄດ້ແປງອອກເປັນສອງພາກສ່ວນຄື ວັກຍ່ອຍ ຂໍ້ ແລະ ຄໍາໂດຍເພີ່ມລາຍລະອຽດເຂົ້າຕື່ມໃນວັກຍ່ອຍ ຄໍ. ເພີ່ມລາຍລະອຽດເຂົ້າຕື່ມໃນໝາຍເຫດ. ເພີ່ມລາຍລະອຽດເຂົ້າຕື່ມໃນວັກຍ່ອຍ ຈຸ່. ວັກຍ່ອຍທີ່ສອງຂອງວັກ ຄໍ ມີການປຸງແປງບາງຈຸດນ້ອຍໆ. ວັກສຸດທ້າຍມີການປຸງແປງບາງຈຸດນ້ອຍໆ. ຂໍ້ 7 ປຸງເປັນຂໍ້ 8. ວັກຍ່ອຍ ຈຸ່ ປຸງເປັນຂໍ້ຕຳແໜ່ງຈາກອີງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນແຂວງ/ເມືອງ. ຂໍ້ 8 ປຸງເປັນຂໍ້ 9. ວັກຍ່ອຍ ຈຸ່ ປຸງແປງເລກທີຂອງຫົວຂໍ້. ຂໍ້ 10 ປຸງເປັນຂໍ້ 11. ວັກທີສອງປຸງແປງເລກທີຂອງຫົວຂໍ້. ຂໍ້ 11.2, ປຸງເປັນຂໍ້ 12.2, ປຸງແປງຄຳສັບ. ຂໍ້ 11.3, ປຸງເປັນຂໍ້ 12.3, ປຸງແປງຊື່ຫົວຂໍ້ຂອງ IMAS. ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາIMAS ເປັນເອກກະສານສະໜັບສະໜູນ. ຂໍ້ 12, ປຸງເປັນຂໍ້ 13, ວັກຍ່ອຍ ສໍ ປຸງເປັນຂໍ້ຕຳແໜ່ງຈາກອີງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນແຂວງ/ເມືອງ. ວັກສຸດທ້າຍ ປຸງແປງຊື່ຫົວຂໍ້ຂອງ IMAS. ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາIMAS ເປັນເອກກະສານສະໜັບສະໜູນ. ຂໍ້ 14.1, ປຸງເປັນຂໍ້ 15.1, ປຸງແປງຄຳສັບ, ລວມເອົາສອງວັກເຂົ້າເປັນວັກດຽວ. ຂໍ້ 14.2.1, ປຸງເປັນຂໍ້ 15.2.1, ປຸງແປງຄຳສັບ. ຂໍ້ 14.2.2, ປຸງເປັນຂໍ້ 15.2.2, ປຸງແປງຄຳສັບ.

ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ

1. ບົດນຳ

ສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ເປັນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງວຽກງານ ເກັບກູ້ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນ ສປປ ລາວ. ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໝາຍ ເຖິງກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ປະຕິບັດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກ ລບຕ ໂດຍການ ປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ລົງເສີມໃຫ້ “ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງ” ໄດ້ປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳຂອງຕົນ. ຈຸດມັ້ງໝາຍຂອງ ການສຶກສາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແມ່ນແນ່ໃສ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ ຈາກ ລບຕ ລົງສູ່ລະດັບທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດດຳລົງຊີວິດຢ່າງມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃຫ້ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ໂດຍປາສະຈາກການຂົ່ມຂູ່ຈາກ ລບຕ.

2. ຂອບເຂດ

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດບົດນີ້ ໄດ້ວາງຂໍ້ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂັ້ນພື້ນຖານໃນການປະຕິບັດວຽກງານສຶກສາຄວາມ ສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

3. ອັກສອນຫຍໍ້ທີ່ໃຊ້ໃນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ

ຖ້າມີການໃຊ້ຄຳວ່າ “ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ” ໃນມາດຕະຖານ ແຫ່ງຊາດບົດນີ້ ແມ່ນໝາຍເຖິງການໃຫ້ການສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພທັງ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນນຳ.

ໃຊ້ອັກສອນຫຍໍ້ “ລບຕ” ຢ່າງດຽວ ແມ່ນໝາຍເຖິງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໂດຍອີງໃສ່ມາດຕະຖານເກັບກູ້ລະເບີດສາ ກົນ (IMAS) ແມ່ນລວມທັງກັບລະເບີດຝັງດິນນຳ.

4. ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນ

“ສົນທິສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດບາງສະບັບໄດ້ກຳນົດຂໍ້ຜູກມັດທາງດ້ານກົດໝາຍສຳລັບບັນດາລັດພາກຮ່ວມກັບກາ ນສະໜອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ. ກອງປະຊຸມວ່າດ້ວຍການເກືອດ ຫ້າມລະເບີດຝັງດິນຕໍ່ຕ້ານບຸກຄົນໄດ້ ມີຂໍ້ຜູກມັດໃຫ້ບັນດາລັດພາກຮ່ວມຂອງ ຈະຕ້ອງໄດ້ສະໜອງການຊ່ວຍ ເຫຼືອສຳລັບໂຄງການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບລະເບີດຝັງດິນ. ກອງປະຊຸມວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ ກໍ່ໄດ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາລັດພາກຮ່ວມ ປະຕິບັດການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ພາຍ ໃນ ຫຼື ອ້ອມຂ້າງພື້ນທີ່ທີ່ມີການຕົກຕ້າງຂອງລະເບີດລູກຫວ່ານມີຄວາມຮັບຮູ້ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ຂອງສິ່ງທີ່ ຕົກຕ້າງນັ້ນ. ພິທີສານ V ຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມການນຳໃຊ້ອາວຸດ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາລັດພາ ຄື ແລະ ຝ່າຍຕ່າງໆທີ່ພົວ ພັນເຖິງຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານທະຫານ ໃຊ້ທຸກການປ້ອງກັນທີ່ສາມາດຈະເຮັດ ໄດ້ໃນອານາ ເຂດພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມຂອງຕົນເອງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດຕົກຕ້າງຈາກສົງຄາມ ເພື່ອປ້ອງກັນປະຊາ ຊົນ, ພົນລະເຮືອນ ແລະ ຂັບສິນຂອງປະຊາຊົນ ຈາກຄວາມສ່ຽງຊຶ່ງເປັນຜົນສະທ້ອນທີ່ມາຈາກລະເບີດທີ່ຕົກຄ້າງ. ການປ້ອງກັນນີ້ອາດຈະລວມທັງການເຕືອນ ແລະ ການສຶກສາຄວາມສ່ຽງໃຫ້ກັບປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຮູ້.”¹

1. ຄັດມາຈາກຂໍ້ 12.2 ຂອງ IMAS ກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກລະເບີດຝັງດິນ.

5. ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການດ້ານມະນຸດສະທຳ

ທຸກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການດ້ານມະນຸດສະທຳ ຄື:

- ກ. ການປົກປ້ອງ, ດູແລ ແລະ ເຄົາລົບຄວາມເປັນມະນຸດ ຊຶ່ງປະກອບມີ:
  - (1) ປົກປ້ອງຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບ.
  - (2) ປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກທໍລະມານ.
  - (3) ເຄົາລົບຄວາມເປັນມະນຸດ.
- ຂ. ເປັນກາງ. ບໍ່ເຂົ້າຂ້າງຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງທີ່ເປັນບໍລະບົກກັນ ຫຼື ຂັດແຍ່ງຊຶ່ງກັນແລະກັນທາງດ້ານການເມືອງ, ເຊື້ອຊາດ, ສາດສະໜາ ຫຼື ອຸດົມການ. ຄວາມໂປ່ງໄສ ແລະ ເປີດເຜີຍຈິງໃຈ ເປັນປັດໃຈສຳຄັນໃນການຮັກສາຄວາມເປັນກາງ.
- ຄ. ຍຸຕິທຳ. ການຊ່ວຍເຫຼືອຕ້ອງຊ່ວຍທຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມທຸກທໍລະມານ ໂດຍບໍ່ມີການແບ່ງແຍກແຕ່ສິ່ງສຳຄັນຂອງຫຼັກການນີ້ຄືຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຫຼາຍທີ່ສຸດຄວນຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອກ່ອນ.

6. ອົງປະກອບຂອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໃນ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍສີ່ອົງປະກອບທີ່ສະໜັບສະໜູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຄື:

- ກ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ. ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກ ລບຕ, ພື້ນທີ່ອັນຕະລາຍ, ຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນ ພົນລະເຮືອນ, ລວມທັງຂໍ້ມູນຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເຫດການຈາກລະເບີດ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບໄພຂົ່ມຂູ່ແລະພິດຕິກຳທີ່ປອດໄພ. ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ຈະນຳໃຊ້ເພື່ອທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ວິໃຈຂອບເຂດຂອງໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ຜົນກະທົບຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດກຳນົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດງານອື່ນໃນຂະແໜງການເກັບກຳລະເບີດທີ່ປະຕິບັດຢູ່ ສປປ ລາວ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເກັບກຳເນື້ອທີ່ດິນ, ການທຳລາຍລະເບີດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ແລະ ໃຊ້ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ການປະຕິບັດງານດ້ານການເກັບກຳລະເບີດໂດຍລວມ.
- ຂ. ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕໍ່ສາທາລະນະຊົນ. ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ສາທາລະນະຊົນກໍ່ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວແມ່ນໝາຍເຖິງກິດຈະກຳທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານແກ່ສາທາລະນະຊົນ, ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກຈັດຂຶ້ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຄົນທີ່ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ຈາກ ລບຕ ໂດຍການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະມີຕໍ່ຕົວບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ, ໂດຍການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງພິດຕິກຳ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວມັນເປັນຮູບແບບການສື່ສານແບບທົດທາງດຽວ ເພາະຂໍ້ຄວາມທີ່ຢາກສື່ສານອອກໄປນັ້ນແມ່ນໄດ້ສົ່ງຜ່ານທາງສື່ສານມວນຊົນ.

- ຄ. ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ. ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ໃນວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໝາຍເຖິງທຸກກິດຈະກຳທີ່ໃຫ້ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມທີ່ຈັດຂຶ້ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຜູ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ຈາກ ລບຕ ໂດຍການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບໄພອັນຕະລາຍທີ່ອາດຈະເກີດກັບຕົວບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ ແລະ ສິ່ງເສີມການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ. ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ແມ່ນການສື່ສານແບບສອງທາງ ຊຶ່ງລວມມີການຖ່າຍທອດ ແລະ ຮັບເອົາຄວາມຮູ້, ທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ການກະທຳໂດຍຜ່ານຂະບວນການສອນ, ການຮຽນ ແລະ ປະຕິບັດຕົວຈິງ. ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະປະຕິບັດໃນສະພາບເງື່ອນໄຂແບບເປັນລະບົບທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການກໍໄດ້.
- ງ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຊຸມຊົນ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຊຸມຊົນແມ່ນໝາຍເຖິງບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ຄວາມຄິດລິເລີ່ມທີ່ເກີດຈາກຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຈັດການກັບຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ. ຄວາມຄິດລິເລີ່ມຂອງຊຸມຊົນອາດຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງພາຍນອກ ຫຼື ຂະແໜງການຕ່າງໆຂອງພາກລັດ ແຕ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະຕິບັດຄວາມຄິດລິເລີ່ມເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເປັນຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ຕົວຢ່າງຂອງແນວຄິດລິເລີ່ມອາດຈະປະກອບດ້ວຍ ພັດທະນາໂຄງຮ່າງແຜນງານຂອງທ້ອງຖິ່ນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຮັບໄດ້ ແລະ ຮັບບໍ່ໄດ້ ແລະ ພຶດຕິກຳຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຊາວບ້ານ ຫຼື ຜູ້ຄ້າຂາຍເຫຼັກເສດ ໃນການກຳນົດ ແລະ ສິ່ງເສີມຫຼັກການປະຕິບັດທີ່ປອດໄພໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ອາດຈະປະຕິບັດຮ່ວມກັບວຽກງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອື່ນໆ ຫຼື ອາດຈະປະຕິບັດສະເພາະກິດຈະກຳນີ້ພຽງຢ່າງດຽວ. ອົງການທີ່ປະຕິບັດງານກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຊອກຫາໂອກາດນຳເອົາວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ເຂົ້າປະຕິບັດຮ່ວມກັບກິດຈະກຳການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອື່ນໆ ເຊັ່ນ ໜ້າວຽກທຳລາຍເຄື່ອນທີ່ ແລະ ກິດຈະກຳການພັດທະນາອື່ນໆ ຊຶ່ງອາດຈະບ່ອນຢູ່ໃນຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ແຕ່ອາດຈະຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ.

7. ຄວາມຮັບຜິດຊອບລວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ຄວາມຮັບຜິດຊອບລວມຂອງອົງການທີ່ເຮັດວຽກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ລວມມີ:

- ກ. ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊຸມຊົນໃນການກຳນົດພຶດຕິກຳຄວາມສ່ຽງໄພ, ຜົນທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ກຳນົດທາງເລືອກ ຫຼື ຍຸດທະສາດໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ.
- ຂ. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການກຳນົດຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບໍລິມະສິດໃນການເກັບກູ້.
- ຄ. ສິ່ງເສີມການປະສານງານຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການພະຍາຍາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເກັບກູ້ ລບຕ ໂດຍການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຂອງ ລບຕ ໃຫ້ກັບຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານລບຕ ຂັ້ນແຂວງ ຫຼື ອົງການເກັບກູ້ລະເບີດ/ລະເບີດຝັງດິນ, ຊຶ່ງຍັງ ລວມເອົາການແນະນຳຊຸມຊົນເຖິງລະບົບ ແລະ ລະບຽບການສຳລັບການລາຍງານກ່ຽວກັບ ລບຕ.

ໝາຍເຫດ: ຄຊກລ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວທີ່ສານທີ່ພົບພັນ ກັບການປະຕິບັດງານດ້ານ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ ລວມທັງ ແຈ້ງທຸກຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້ໃຫ້ອົງການຄູ່ຮ່ວມງານຊາບ, ເບິ່ງ ບົດທີ 24 ຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ “ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ”. ຄວາມຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວ ຍັງລວມເຖິງການຮັບ ປະກັນໃຫ້ມີການລົງຕິດຕາມກວດກາຄືນສຳລັບການລາຍງານຕ່າງໆ ແລະ ສົ່ງຄຳເຫັນກ່ຽວກັບບົດລາຍງານໃຫ້ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຮູ້.

- ງ. ລາຍງານຂໍ້ມູນລະອຽດຂອງຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດລາຍໃໝ່ໃຫ້ ຄະນະກຳມະການປະສານງານ ດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຄຊກລ , ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ກໍໃຫ້ລາຍງານໃຫ້ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະ ຮ້າຍທີ່ ປະຕິບັດງານຢູ່ ສປປ ລາວ ນຳ.
- ຈ. ແນະນຳຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະ ຮ້າຍຈາກລະເບີດຢູ່ ສປປ ລາວ.
- ສ. ປະສານງານກັບທຸກອົງການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມນຳຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດ ບໍ່ທັນແຕກຂອງ ຄຊກລ, ຂະແໜງສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ກຸ່ມປະຕິບັດງານຕ່າງໆ. ນີ້ລວມທັງການປະກອບສ່ວນການພັດທະນາແຜນຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງ ການ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງຂະແໜງການ.

ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງ ຍັງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບລວມໃນການເກັບ ກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພຂອງ ລບຕ ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ. ອົງການ ສຶກສາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງ ທີ່ໄດ້ຮັບລາຍງານຂໍ້ມູນທີ່ລະບຸຢູ່ລຸ່ມນີ້ ຈະຕ້ອງ ລາຍງານໃຫ້ ຄຊກລ:

- ກ. ອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ. ໃຫ້ນຳໃຊ້ຮ່າງ “ບົດລາຍງານອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ/ກັບລະ ເບີດຝັງດິນ” ແລະ ຮ່າງ “ບົດລາຍງານຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງ ດິນ”.
- ຂ. ພື້ນທີ່ໆມີລະເບີດຝັງດິນ. ໃຫ້ນຳໃຊ້ຮ່າງ “ບົດລາຍງານພື້ນທີ່ໆມີລະເບີດຝັງດິນ”.

ໝາຍເຫດ: ມີບາງຂໍ້ມູນຢູ່ໃນ “ບົດລາຍງານເນື້ອທີ່ໆມີກັບລະເບີດຝັງດິນ” ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ກວດສອບເນື້ອທີ່ນັ້ນ, ຂົ່ງການກວດສອບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຢູ່ນອກເໜືອຄວາມສາມາດຂອງອົງການສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບ ເຄາະຮ້າຍ. ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍ ແມ່ນໃຫ້ຂຽນຂໍ້ມູນໃສ່ພາກລາຍລະອຽດທົ່ວໄປຂອງບົດລາຍງານ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ສົ່ງບົດລາຍງານທີ່ເຮັດບໍ່ສຳ ເລັດນັ້ນໃຫ້ ຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຄຊກລ.

- ຄ. ລູກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ. ຂໍ້ມູນຂອງລະເບີດທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ລາຍງານມີຄື:
  - (1) ທີ່ຕັ້ງຂອງລະເບີດໂດຍເອົາຈຸດອ້າງອີງຕາມລະບົບແຜນທີ່ ຫຼື ຕົວເລກຊື່ບອກລະບົບຕຳແໜ່ງທີ່ ຕັ້ງຂອງໂລກ (GPS) ຫຼື ຖ້າເປັນໄປໄດ້ກໍໃຫ້ແຕ້ມແຜນວາດທີ່ຕັ້ງຂອງລະເບີດຕິດຂັດໃສ່ນຳ.
  - (2) ຊະນິດ ແລະ ຈຳນວນຂອງລູກລະເບີດ. ຖ້າຮູ້ກໍໃຫ້ບອກຊື່ຂອງລູກລະເບີດນັ້ນພ້ອມ. ຖ້າບໍ່ຮູ້ກໍ ໃຫ້ບັນລະຍາຍລາຍລະອຽດຮູບຮ່າງລັກສະນະຂອງລະເບີດນັ້ນ ແລະ ຖ້າເປັນໄປໄດ້ກໍໃຫ້ຖ່າຍ ຮູບລະເບີດດັ່ງກ່າວປະກອບມາພ້ອມ.
  - (3) ລາຍລະອຽດຜົນກະທົບຈາກລູກລະເບີດ ເຊັ່ນ: ຈຳກັດການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນ ຫຼື ຄວາມສ່ຽງ ໄພທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ.
  - (4) ລະບົບການປັກໝາຍໃດໜຶ່ງທີ່ນຳໃຊ້ ແລະ ຖ້າຮູ້ຜູ້ປັກໝາຍພ້ອມກໍໃຫ້ບອກພ້ອມ.

(5) ລາຍລະອຽດການຕິດຕໍ່ ແລະ ຊື່ຜູ້ທີ່ຈະຊ່ວຍຊີ້ບອກທີ່ຕັ້ງຂອງລູກລະເບີດ.

ໃນປະຈຸບັນຍັງບໍ່ມີຮ່າງລາຍງານລູກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເທື່ອ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງແມ່ນຕ້ອງການສົ່ງໃຫ້ ຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຄຊກລ ໂດຍວິທີໃດກໍ່ໄດ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

8. ຫຼັກການຂອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ທຸກກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ 8 ຫຼັກການຂອງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ມີການຍອມຮັບກັນຄື:

ກ. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆ. ພາກສ່ວນຕ່າງໆຄວນຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ:

- (1) ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ລບຕ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.
- (2) ສອດຄ່ອງກັບແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ.
- (3) ການປະຕິບັດງານດ້ານເກັບກູ້ລະເບີດ ມີສ່ວນສະໜັບສະໜູນ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ກິດຈະກຳດ້ານມະນຸດສະທຳ ແລະ ພັດທະນາ.

ຂ. ການປະສານງານ. ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈຳຕ້ອງມີການປະສານງານກັນເປັນຢ່າງດີທັງພາຍໃນໂຄງການເອງ ແລະ ລະຫວ່າງໂຄງການຕ່າງໆ.

ຄ. ການສົມທົບກັບວຽກງານອື່ນ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຈະມີການປະຕິບັດຮ່ວມກັບການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ວຽກງານດ້ານ ມະນຸດສະທຳ ແລະ ວຽກງານພັດທະນາອື່ນໆ.

ງ. ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຊຸມຊົນ. ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນເປົ້າໝາຍຄວນມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ກຳນົດກິດຈະກຳທີ່ແທດເໝາະກັບຊຸມຊົນ.

ຈ. ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງປະກອບສ່ວນໃນການລາຍງານຢ່າງເປັນປົກກະຕິໃຫ້ ພະແນກປະຕິບັດງານຂອງ ຄຊກລ ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນຖືກເກັບລວບລວມເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນຂອງ ຄຊກລ ແລະ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການແຈກຢາຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ ຄຊກລ, ຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ/ເມືອງ, ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານ ລະເບີດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານໃນການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

- ສ. ການກຳນົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ເໝາະສົມ. ໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງມີການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ (ບ່ອນທີ່ມີຜົນກະທົບສູງແລະມີຜູ້ບາດເຈັບຫຼາຍ)ແລະກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງສູງ. ໂຄງການຍັງຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ,ບຸລິມະສິດ,ບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ຄຸນຄ່າດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຊຸມຊົນເປົ້າໝາຍ ອາຍຸ ແລະ ເພດຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ.
- ຊ. ການສຶກສາ. ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ວິທີການສຶກສາທີ່ມີເໝາະສົມກັບຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ.
- ຍ. ການຝຶກອົບຮົມ. ຜູ້ທີ່ໃຫ້ການສຶກສາຄວາມສ່ຽງທຸກຄົນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຂອງຊຸມຊົນເອງ, ພາກລັດ ຫຼື ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໃນການປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ເໝາະສົມ. ພະນັກງານທີ່ປະຕິບັດວຽກການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ຫຼື ມີຄຸນວຸດທິ ແລະ ປະສົບການທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບກິດຈະກຳ ສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ຕົນຈະປະຕິບັດ.

9. ການອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ທຸກໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງມີ ແຜນໂຄງການເປັນເອກະສານຄັກແນ່. ການອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາ ໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນການໂຄງການຕ້ອງ:

- ກ. ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການທີ່ກຳນົດໄວ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໂດຍການປະເມີນຜົນຄວາມຕ້ອງການທີ່ມີເນື້ອໃນຄອບຄຸມຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຫຼື ໂດຍອີງໃສ່ການສຶກສາທີ່ປະຕິບັດຢ່າງເປັນທາງການອື່ນໆ.
- ຂ. ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດທີ່ກຳນົດໃນແຜນຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດຂອງໜ່ວຍງານສຶກສາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພ ຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍ ຄຊກລ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ກຸ່ມປະຕິບັດງານ ດ້ານວິຊາການຂອງຂະແໜງດັ່ງກ່າວ.
- ຄ. ມີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສາມາດວັດແທກໄດ້ ແລະ ລັກສະນະຂອງຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສາມາດວັດແທກໄດ້ ຈະຕ້ອງກຳນົດໄວ້ໃນແຜນໂຄງການ.
- ງ. ໃຫ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ. ລາຍລະອຽດເພີ່ມຕື່ມສຳລັບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ທີ 12 ແລະ 13 ລຸ່ມນີ້.
- ຈ. ກຳນົດຄວາມສ່ຽງທີ່ຊຸມຊົນພວມປະສົບຢູ່ ຫຼື ມີໂອກາດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມສ່ຽງໂດຍບໍ່ເຈດຕະນາອັນເນື່ອງມາຈາກອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດທີ່ມີຢູ່.
- ສ. ໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອອກແບບ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໂຄງການ.

- ຊ. ອີງໃສ່ໃຫ້ການໃຫ້ການສຶກສາ, ໃຊ້ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ.
- ຍ. ຄຳນຶງເຖິງຄວາມສ່ຽງໄພຂອງຜົນກະທົບຂ້າງຄຽງໃນດ້ານລົບ ທີ່ພົວພັນກັບກິດຈະກຳທີ່ຈະປະຕິບັດ.
- ດ. ຖ້າສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ໃຫ້ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວ.
- ຕ. ໃຫ້ມີການປະສານງານ ແລະ ປະສານສົມທົບກັນແລະກັນ ລະຫວ່າງອົງການທີ່ເຮັດວຽກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນດ້ວຍກັນ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງລວມທັງ ຄຊກລ ນຳ.
- ຖ. ໃຫ້ມີການປະສານງານ ແລະ ປະສານສົມທົບຊຶ່ງກັນແລະກັນ ລະຫວ່າງອົງການທີ່ເຮັດວຽກສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ອົງການປະຕິບັດງານດ້ານມະນຸດສະທຳ ແລະ ອົງການພັດທະນາອື່ນໆ.
- ທ. ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການໃນການລາຍງານ.

ນອກຈາກສິ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງແລ້ວ, ການອອກແບບ ແລະ ພັດທະນາໂຄງການ ສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຈະຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນໂຄງການທີ່ສ້າງຂຶ້ນຕ້ອງ:

- ກ. ມີຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານວັດທະນະທຳ.
- ຂ. ຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ປະຕິບັດໃນໄລຍະຜ່ານມາ.
- ຄ. ບໍ່ໃຫ້ມີການແບ່ງແຍກກຸ່ມຄົນ ຫຼື ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າທາງດ້ານອາຍຸ, ເພດ, ເຊື້ອຊາດ, ເຜົ່າຊົນ, ສາດສະໜາ, ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ (ຄົນພິການ) ຫຼື ຖານະທາງສັງຄົມ.
- ງ. ມີຄວາມຜ່ອນຜັນ ແລະ ສາມາດປັບປຸງໄດ້.

10. ການອະນຸມັດແຜນໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ແຜນໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸມັດຈາກ ຄຊກລ ກ່ອນຈະເລີ່ມປະຕິບັດກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ.

ການຮັບຮອງໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະໄດ້ພິຈາລະນາເປັນແຕ່ລະໂຄງການ ແລະ ອີງໃສ່ບົນພື້ນຖານຄວາມສອດຄ່ອງຂອງໂຄງການຕໍ່ກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ. ໃນການອະນຸມັດໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄຊກລ ຈະປະຕິບັດໂດຍສົມທົບກັບກຸ່ມວິຊາການຂອງຂະແໜງສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ.

11. ການອອກຢັ້ງຢືນຮັບຮອງອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ທຸກອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຮັບຮອງເພື່ອປະຕິບັດວຽກງານຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດທີ່ລະບຸໃນ ບົດທີ 2 ຂອງ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍ “ການຢັ້ງຢືນຮັບຮອງອົງການປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ”.

ນອກຈາກການປະເມີນຜົນທີ່ລະບຸໃນ ບົດທີ 2 ຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດແລ້ວ, ກໍ່ຍັງຈະມີການປະເມີນຜົນ ແຕ່ລະແຜນໂຄງການທີ່ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ສະເໝີມາ. ການ ປະເມີນຜົນດັ່ງກ່າວກໍ່ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນໂຄງການມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບມາດຖານ ເງື່ອນໄຂໃນການອອກ ແບບແລະພັດທະນາໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ ທີ 9 ຂ້າງເທິງ.

ຄຊກລ ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ພະນັກງານທຸກຄົນທີ່ປະຕິບັດການປະເມີນຜົນເພື່ອອອກໜັງສືຢັ້ງຢືນຮັບຮອງໃຫ້ວຽກ ງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ ແລະ ມີ ປະສົບການກ່ຽວກັບສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ປະຕິບັດຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.

12. ການຕິດຕາມກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ.

ສຳລັບວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ການຕິດຕາມຄວນຈະເລັ່ງໃສ່ ກວດກາວ່າ: ການປະຕິບັດໂຄງການສຳເລັດຕາມແຜນຫຼັບ (ຕົວຊີ້ວັດຂອງໜ້າວຽກ) ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງ ການຕໍ່ກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ(ຕົວຊີ້ວັດຜົນໄດ້ຮັບ) ການຕິດຕາມນີ້ຄວນພິຈາລະນາປັດໄຈຈາກພາຍນອກ ທີ່ກະທົບຕໍ່ ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ຕໍ່ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໝາກຜົນ ຂອງກິດຈະກຳ.

12.1. ການຕິດຕາມພາຍໃນ

ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງກຳນົດລະ ບົບການຕິດຕາມພາຍ ໃນສຳລັບວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໄວ້ໃນແຜນໂຄງການຂອງ ຕົນ. ໃນການຕິດຕາມແມ່ນໃຫ້ກວມເອົາຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ແຜນການໂຄງການ, ຕິດຕາມຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໝາກຜົນຂອງໂຄງການ ແລະ ຕິດຕາມການ ປ່ຽນແປງໃດໜຶ່ງທີ່ ເປັນຜົນມາຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

ການວັດແທກຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການອາດຈະພິຈາລະນາຈາກປັດ ໃຈລຸ່ມນີ້:

- ກ. ຫຼັກສູດຮຽນທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ.
- ຂ. ການສົ່ງຄວາມຮູ້ໃນເວລາການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ.
- ຄ. ອຸປະກອນທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນມາໃຊ້ໃນການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລະເບີດ.
- ງ. ການສົ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.
- ຈ. ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ:
  - (1) ກັບຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ຽວກັບກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານ ລບຕ/ກັບລະເບີດ ຝັງດິນ.
  - (2) ກັບອົງການທີ່ປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ລວມທັງອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ) ກ່ຽວກັບການຕົກຄ້າງຂອງ ລບຕ, ຜົນກະທົບຂອງລະເບີດທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ ອັນເປັນຜົນມາຈາກລະເບີດຕົກຄ້າງ.

ເມື່ອການຕິດຕາມພາຍໃນຊື້ໃຫ້ເຫັນການປ່ຽນແປງທີ່ສໍາຄັນໃນສະພາບແວດລ້ອມ ອັນເນື່ອງມາຈາກໝາກຜົນຂອງການປະຕິບັດໂຄງການ, ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຈະມີການທົບທວນຄືນ ແລະ ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນ ກໍ່ອາດຈະດັດແກ້ແຜນໂຄງການຂອງຕົນ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍ. ຖ້າມີການປ່ຽນແປງທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ແຜນໂຄງການຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຄຊກລ ຊາບ.

ການວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບ ຫຼື ໝາກຜົນຂອງໂຄງການ ແມ່ນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງໂຄງການຕໍ່ກັບວັດຖຸທີ່ໄດ້ເຮັດສໍາເລັດ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການທີ່ມີຕໍ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ. ໃນການວັດແທກຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໝາກຜົນຂອງໂຄງການ ອາດຈະລວມມີບັດໃຈຊີ້ວັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ກ. ຈໍານວນຜູ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກ ລບຕ ຫຼຸດລົງ.
- ຂ. ເພີ່ມຈິດສໍານຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ໃຫ້ກັບບຸກຄົນ.
- ຄ. ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ພຶດຕິກຳ.
- ງ. ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ຈ. ການລາຍງານ ແລະ ການຕອບສະໜອງຕໍ່ການລາຍງານ.
- ສ. ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມຄິດລິເລີ່ມຂອງຊຸມຊົນ.

ການຕິດຕາມພາຍໃນຄວນຄໍານຶງເຖິງບັດໃຈພາຍນອກອື່ນໆນໍາ ຊຶ່ງອາດຈະກະທົບຕໍ່ໝາກຜົນຂອງໂຄງການ. ສິ່ງຊີ້ວັດເຊັ່ນ: ‘ຈິດສໍານຶກ’ ແລະ “ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ” ມີຫຼາຍບັດໃຈຈາກພາຍນອກ ທີ່ກະທົບຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແລະ ຄວນຄໍານຶງເຖິງບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ນໍາໃນເວລາເຮັດການວັດແທກໝາກຜົນຂອງວຽກງານ.

ການຕິດຕາມພາຍໃນ ຄວນປະຕິບັດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

12.2. ການຕິດຕາມຈາກພາຍນອກ

ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ອາດຈະມີການຕິດຕາມຈາກພາຍນອກໂດຍ ຄຊກລ. ຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕາມແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ກິດຈະກຳຕ່າງໆປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນວຽກທີ່ ຄຊກລ ອະນຸມັດ ແລະ ຖືກຕ້ອງກັບແຜນຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງປະຕິບັດງານດ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດຂອງແໜງສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບ ລະເບີດຝັງດິນ. ຜົນຂອງການຕິດຕາມຈາກພາຍນອກທີ່ປະຕິບັດ ຄຊກລ ຈະໄດ້ແຈ້ງເປັນລາຍລັກອັກສອນໃຫ້ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ກ່ຽວຂ້ອງຊາບຢ່າງເປັນທາງການ.

12.3. ມາດຕະການແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງ

ເມື່ອການຕິດຕາມຂໍ້ຂາດຕົກບົກພ່ອງທີ່ມີຢູ່ ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ໃນການປະຕິບັດໂຄງການ, ອົງການປະຕິບັດງານກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງປະຕິບັດມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂາດຕົກບົກພ່ອງທີ່ ກວດກາພົບ. ຖ້າຂໍ້ຂາດຕົກບົກພ່ອງຫາກຖືກກວດກາພົບໂດຍການຕິດຕາມຈາກພາຍນອກ, ຄຊກລ ອາດຈະກຳນົດການຕິດຕາມ ຈາກພາຍນອກຕື່ມອີກ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມາດຕະການແກ້ໄຂຂໍ້ຂາດຕົກບົກພ່ອງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດຢ່າງເໝາະສົມ.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມຕື່ມກ່ຽວກັບການຕິດຕາມການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕະຖານການເກັບກູ້ລະເບີດສາກົນ ບົດທີ 07.41 ວ່າດ້ວຍ “ການຕິດຕາມໂຄງການ ແລະ ແຜນງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ”.

13. ການປະເມີນຜົນໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຈະລວມການປະເມີນຜົນຈາກພາຍນອກ ເຂົ້າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການອອກແບບ, ພັດທະນາ, ວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ການປະເມີນຜົນວຽກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຈະກວມເອົາບັນຫາຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ກ. ຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມ. ຂອບເຂດທີ່ໂຄງການປະຕິບັດບັນລຸຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ, ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ຄຸນຄ່າ, ອົງການທີ່ປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ.
- ຂ. ຄວາມມີປະສິດທິຜົນ: ໂຄງການບັນລຸຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ.
- ຄ. ຄວາມມີປະສິດທິພາບ. ໂຄງການໄດ້ມີ “ຜົນໄດ້ຮັບ” ຄືແນວໃດ (ດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ) ໂດຍອີງໃສ່ “ປັດໃຈນຳເຂົ້າ”, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ມູນຄ່າການໃຊ້ຈ່າຍ.
- ງ. ໝາກຜົນຂອງໂຄງການ. ຜົນປະໂຫຍດໃນໄລຍະຍາວຂອງໂຄງການທີ່ມີຕໍ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານອື່ນໆ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ, ດ້ວຍຄວາມຕັ້ງໃຈ ຫຼື ບໍ່ຕັ້ງໃຈກໍຕາມ.
- ຈ. ຄວາມຍືນຍົງ: ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປະຕິບັດໂຄງການຈະຍັງຄົງສືບຕໍ່ປະຕິບັດພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດປັດໄຈນຳເຂົ້າ ເຊັ່ນ: ທຶນຮອນຈາກພາຍນອກ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານຊ່ຽວຊານ.

ໃນການປະຕິບັດການປະເມີນຜົນອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ/ລະເບີດຝັງດິນ ຄວນຮັບປະກັນໃຫ້:

- ກ. ມີການປະເມີນຜົນກວມເອົາທຸກຂັ້ນຕອນຂອງໄລຍະໂຄງການ.
- ຂ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ຜູ້ຮ່ວມງານຈາກທຸກພາກສ່ວນຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ ການປະເມີນຜົນແມ່ນຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທຸກຄົນ.
- ຄ. ການປະເມີນຜົນຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ມີວັດຖຸປະສົງຈະແຈ້ງ.
- ງ. ຕ້ອງມີການກະກຽມລາຍລະອຽດໜ້າວຽກໃນການປະຕິບັດ ການປະເມີນຜົນເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ເຫັນດີຈາກຄູ່ຮ່ວມງານທຸກຝ່າຍ. ໃນການຄັດເລືອກທີ່ປຶກສາ ຫຼື ຜູ້ປະເມີນຜົນຈາກພາຍນອກ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ໂປ່ງໃສ.
- ຈ. ຜູ້ປະເມີນຜົນ, ລວມທັງ ທີ່ປຶກສາຈາກພາຍນອກ ຕ້ອງຮັບຟັງການສະຫຼຸບລາຍງານຫຍໍ້ ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຢ່າງເໝາະສົມ. ພ້ອມນັ້ນ ຜູ້ປະເມີນຜົນກໍຄວນປະພຶດຕິພາບໃຫ້ເໝາະສົມ ແລະ ມີຄວາມຍຸຕິທຳ.

ສ. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການປະເມີນຈະຕ້ອງເຜີຍແຜ່ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ໃຫ້ຜູ້ຮ່ວມງານ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຄຸກລ, ຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ/ເມືອງ, ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ຜູ້ໄດ້ ຮັບຜົນຜະໂຫຍດຈາກໂຄງການດັ່ງກ່າວ.

ຊ. ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຄຳເຫັນ ຫຼື ຄຳແນະນຳຈາກການປະເມີນຜົນ ຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ຈະດຳເນີນຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນອານາຄົດ.

ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມຕື່ມກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕະຖານການເກັບກູ້ລະເບີດສາກົນ ໝວດທີ 14.10 ວ່າດ້ວຍ “ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນວຽກງານເກັບກູ້ລະເບີດຝັງດິນ” ແລະ ມາດຕະຖານການເກັບກູ້ລະເບີດສາກົນ ໝວດທີ 12.10 ວ່າດ້ວຍ “ການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລະເບີດຝັງດິນ”

14. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ

ຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງທຸກຄົນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນພາກສ່ວນຊຸມຊົນ, ພາກລັດ ຫຼື ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໃນການປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ເໝາະສົມ. ພະນັກງານທຸກຄົນທີ່ປະຕິບັດໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ຫຼື ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ປະສົບການທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອປະຕິບັດກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ຕົນຈະປະຕິບັດ. ບົດບັນທຶກການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານທີ່ປະຕິບັດການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ນຳອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ໃຫ້ມີໄວ້ເມື່ອຄະນະກວດກາຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບພາຍຈາກນອກ ຂອງ ຄຸກລ ຫາກຕ້ອງການ.

15. ການລາຍງານກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

15.1. ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານ

ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງສົ່ງບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າປະຈຳເດືອນ ເພື່ອລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງກິດຈະກຳ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ບົດທີ 24 ຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ “ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ”. ຮ່າງບົດລາຍງານທີ່ຈະນຳໃຊ້ແມ່ນ “ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າປະຈຳເດືອນ”. ລາຍລະອຽດຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງລາຍງານໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນບົດລາຍງານ.

15.2. ການລາຍງານກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ເນື່ອງຈາກມີຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ໜ່ວຍງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສະເພາະໃນການລາຍງານກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະກຳນົດໂດຍ ຄຸກລ ໃນລະຫວ່າງຂະບວນການສະເໜີຂໍອະນຸມັດໂຄງການ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວບົດລາຍງານທີ່ຕ້ອງການມີຢູ່ 2 ຊະນິດຄື:

15.2.1. ການລາຍງານກິດຈະກຳການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ບົດລາຍງານກິດຈະກຳການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະນຳໃຊ້ເພື່ອລາຍງານລາຍລະອຽດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ປະຕິບັດ. ເມື່ອມີຄວາມຈຳເປັນ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະຕ້ອງຂຽນຂໍ້ມູນລົງໃສ່ໃນ “ບົດລາຍງານກິດຈະກຳການສຶກສາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ” ແລ້ວ ສົ່ງ

ໃຫ້ ຄະນະກຳມະການປະສານງານດ້ານ ລບຕ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຄຊກລ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ບົດທີ 24 ຂອງ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ “ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ”. ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ລາຍງານໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຮ່າງບົດລາຍງານແລ້ວ.

15.2.2. ບົດລາຍງານລະອຽດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ປະຕິບັດ

ບົດລາຍງານລະອຽດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ປະຕິບັດນັ້ນອາດຈະລາຍງານ (ຕາມທີ່ ຄຊກລ ກຳນົດ), ສຳລັບໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຫຼື ວຽກງານບຸກລະດົມຂົນຂວາຍທີ່ໄດ້ດຳເນີນໃນໄລຍະປະຕິບັດໂຄງການ. ບົດລາຍງານລະອຽດອາດຈະກວມເອົາທັງໝົດ ຫຼື ຊ່ວງໄລຍະສຳຄັນໃດໜຶ່ງຂອງໂຄງການກໍໄດ້. ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າສຳລັບຫຼັກສູດການສຶກສາຄວາມສ່ຽງຢູ່ໃນໂຮງຮຽນແມ່ນໃຫ້ສິ່ງໃຫ້ ຄຊກລ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະໂດຍອີງໃສ່ສຶກສາຕາມ ທີ່ ຄຊກລ ໄດ້ເຫັນດີ.

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ, ຄວາມຕ້ອງການໃນການລາຍງານໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນການອອກແບບໂຄງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ (ເບິ່ງຂໍ້ທີ 9 ຂ້າງເທິງ) ຈະຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການລາຍງານຂອງ ຄຊກລ.

15.3. ລະຫັດເລກໝາຍບົດລາຍງານ

ຄຊກລ ຈະກຳນົດລະຫັດຕົວອັກສອນ 3 ໂຕໃຫ້ແຕ່ລະອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ, ລະຫັດຕົວອັກສອນ 3 ໂຕນີ້ຈະຕ້ອງຂຽນໃສ່ຂ້າງໜ້າຂອງລະບົບເລກລະຫັດໜ້າວຽກຂອງອົງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໃຫ້ນຳໃຊ້ກັບທຸກບົດລາຍງານທີ່ອົງການກ່ຽວຂ້ອງຈັດທຳຂຶ້ນ.

16. ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການແພດໃຫ້ກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການແພດທີ່ຈະສະໜອງໃຫ້ໜ່ວຍງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ປະຕິບັດຢູ່ພາກສະໜາມຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງ ບົດທີ 16 ຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ “ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການແພດໃຫ້ແກ່ວຽກງານເກັບກູ້”.

17. ຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ ກັບລະເບີດຝັງດິນ

ອົງການສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານດັ່ງນີ້:

- ກ. ພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງຜ່ານການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການພິສູດລູກລະເບີດ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບບັນຫາລະເບີດ ກ່ອນຈະສັບຊ້ອນໃຫ້ປະຕິບັດວຽກງານໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີລະເບີດຕົກຄ້າງ.
- ຂ. ພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງຮູ້ ແລະ ຄຸ້ນເຄີຍກັບທຸກລະບົບການປັກໝາຍທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ລວມທັງລະບົບປັກໝາຍທີ່ປະດິດຂຶ້ນເອງນຳ.
- ຄ. ທຸກກິດຈະກຳສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດ ແລະ ດຳເນີນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຮູ້ວ່າມີຄວາມປອດໄພເທົ່ານັ້ນ.

-
໑. ພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ທີ່ຢັ້ງຢືນຢາມສະໜາມເກັບກູ້ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳຂອງຜູ້ຊີ້ນຳສະໜາມເກັບກູ້ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ.
  - ຈ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ພະນັກງານສຶກສາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ/ກັບລະເບີດຝັງດິນ ຈັບ ຫຼື ຖືລຸກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.